Published on (https://bnm.md)

07.08.2026

Întrebări și răspunsuri despre rezultatul contabil al BNM și calcularea profitului disponibil pentru distribuire

Ce reprezintă rezultatul contabil (profit sau pierdere contabilă)?

Rezultatul contabil (profit sau pierdere contabilă) al Băncii Naționale a Moldovei (BNM) pentru fiecare an financiar se determină conform procedurilor prevăzute la art.66 din Legea nr.548/1995 și Standardelor Internaționale de Raportare Financiară (SIRF).

Rezultatul contabil al BNM cuprinde totalitatea veniturilor și cheltuielilor realizate și nerealizate înregistrate pe parcursul anului financiar în scopul derulării operațiunilor derivate din atribuțiile de bază alte autorității, prevăzute de lege.

Operațiunile BNM sunt efectuate în sprijinul politicii monetare și valutare, al stabilității sistemului financiar, infrastructurii pieței financiare, al emisiunii monedei naționale și al gestionării rezervelor internaționale ale statului și servirii în calitate de agent și bancher al statului.

Pentru o bancă centrală, obținerea profitului nu este un obiectiv în sine. Obiectivul fundamental al BNM este asigurarea și menținerea stabilității prețurilor, iar o poziție financiară solidă îi permite să exercite acest mandat în mod eficient.

Principalele surse de venit ale BNM:

- dobânzi din gestionarea rezervelor internaționale;
- dobânzi din gestionarea portofoliilor de valori mobiliare de stat;
- dobânzi la creditele acordate băncilor sub forma facilităților permanente, operațiunilor REPO și asistenței în caz de urgență;
- câștiguri realizate din tranzacții valutare de la diferențe de curs valutar și preț de tranzacționare;
- câștiguri nerealizate de la operațiunile și elementele bilanțiere valutare;
- alte venituri din servicii prestate (comisioane și altele).

Principalele surse de cheltuieli ale BNM:

- dobânzi la instrumentele de politică monetară (certificate BNM, rezerve obligatorii și depozite overnight ale băncilor);
- dobânzi la depozitele Ministerului Finanțelor și Fondului de garantare a depozitelor în sectorul Bancar;
- dobânzi la împrumuturile contractate de la Fondul Monetar Internațional;
- pierderi realizate și nerealizate din tranzacții valutare;
- cheltuieli aferente producerii monedei naționale;
- cheltuieli de funcționare (administrative).

Veniturile și pierderi nerealizate sunt formate din:

- diferențe de curs valutar de la reevaluarea stocurilor valutare la cursul oficial al leului moldovenesc față de valutele care formează stocurile valutare respective;
- diferențe de preț din reevaluarea aurului monetar la valoarea justă;
- diferențe de preț din reevaluarea activelor financiare evaluate la valoarea justă prin profit sau pierdere.

Rezultatul contabil al BNM este influențat semnificativ de evoluția cursului de schimb valutar. Banca Națională administrează rezervele valutare ale statului și cea mai mare parte dintre activele sale sunt deținute în valută.

Astfel, atunci când cursul leului moldovenesc se modifică, se schimbă și valoarea în lei a activelor BNM, chiar dacă acestea nu sunt vândute și nu are loc o încasare sau o plată efectivă de bani. Aceste modificări generează venituri sau cheltuieli nerealizate, care influențează rezultatul contabil.

De exemplu, dacă leul moldovenesc se apreciază față de dolarul SUA, aceeași sumă de dolari deținută de BNM valorează mai puțini lei, ceea ce generează o pierdere contabilă nerealizată. În schimb, dacă leul se depreciază față de euro, aceeași sumă în euro valorează mai mulți lei, generând un venit contabil nerealizat[1].

La finele anului financiar, veniturile/pierderile nerealizate se defalcă/acoperă în/din conturile de rezervă ale veniturilor nerealizate, în conformitate cu prevederile art. 20 din Legea nr. 548/1995.

Conturile de rezervă ale veniturilor nerealizate sunt create separat pentru fiecare sursă care a generat aceste venituri şi sunt utilizate pentru acoperirea pierderilor nerealizate ale perioadelor ulterioare, generate doar de sursele care au creat aceste rezerve.

În cazul în care defalcarea veniturilor nerealizate și/sau acoperirea pierderilor nerealizate depășește profitul net, această depășire este acoperită din fondul general de rezervă în conformitate cu art.19 alin. (5).

Pe lângă rezultatul contabil propriu-zis (profitul sau pierderea contabilă), situațiile financiare ale BNM includ o secțiune distinctă - „Alte elemente ale rezultatului global" - care reflectă variații de valoare ale anumitor active financiare, recunoscute direct în capitaluri proprii, fără să treacă (încă) prin rezultatul contabil.

În cazul BNM, este vorba în principal despre valorile mobiliare denominate în valută, evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global (FVOCI). Valoarea contabilă a acestor active se modifică de la o perioadă la alta ca urmare a reevaluării la prețul de piață, fără ca BNM să fi vândut sau tranzacționat efectiv activul respectiv. Prin urmare, aceste variații sunt considerate câștiguri sau pierderi nerealizate, care există doar în evidența contabil, ca efect al reevaluării, și nu reprezintă un câștig sau o pierdere efectivă rezultată dintr-o tranzacție.

Astfel, acestea nu afectează direct rezultatul (profitul/pierderea) perioadei curente, ci sunt înregistrate separat, în rezultatul global și direct în contul de capital, la capitolul „Alte rezerve". Cât timp valoarea mobiliară este doar deținută de BNM, orice creștere sau scădere a valorii ei de piață rămâne „în așteptare" - nu influențează profitul distribuibil al anului. În momentul vânzării (sau al altei forme de recunoaștere), câștigul sau pierderea acumulat(ă) până atunci este mutat(ă) din rezultatul global direct în rezultatul contabil.

Ce reprezintă capitalul statutar?

Capitalul BNM include capitalul statutar, conturile de rezervă create în conformitate cu prevederile SIRF şi conturile de rezervă ale veniturilor nerealizate formate în conformitate cu prevederile Legii nr. 548/1995.

Capitalul statutar este dinamic şi se formează din profitul anului disponibil pentru distribuire, alocat conform prevederilor art. 20 alin. (5), din veniturile obținute conform art. 64 alin. (3) și/sau din contribuțiile

Guvernului, până când mărimea acestuia va atinge 10% din totalul datoriilor monetare ale Băncii Naționale, și este structurat după cum urmează:

- a) 1/3 – capitalul autorizat;
- b) 2/3 – fondul general de rezervă.

Nicio reducere a nivelului datoriilor monetare, atât pe parcursul, cât și la finele anului financiar, nu implică diminuarea capitalului statutar creat anterior.

Fondul general de rezervă se utilizează în exclusivitate pentru acoperirea pierderilor înregistrate conform rezultatului exercițiului la finele anului financiar.

În cazul în care la finele anului financiar nivelul capitalului statutar scade sub 4% din totalul datoriilor monetare ale BNM, Guvernul, în persoana Ministerului Finanțelor, în decurs de 60 de zile după primirea raportului auditorului extern asupra situațiilor financiare ale BNM, transferă BNM o contribuție de capital în valori mobiliare de stat la o rată a dobânzii de piață, în volumul necesar pentru majorarea capitalului statutar până la 4% din totalul datoriilor monetare ale BNM.

Ce reprezintă datoriile (obligațiunile) monetare?

Conform art.2 din Legea nr. 548/1995, datoriile monetare (numite și obligațiuni monetare) reprezintă totalitatea obligațiunilor reflectate în bilanțul BNM, cu excepția celor față de Guvern și față de Fondul Monetar Internațional.

Astfel, datoriile monetare ale BNM sunt formate din moneda națională în circulație, disponibilitățile băncilor păstrate la BNM, certificatele BNM emise și alte datorii financiare și nefinanciare.

Acest indicator este etalonul față de care legea măsoară nivelul de suficiență al capitalului BNM pentru activitățile desfășurate și obligațiile asignate: raportul dintre capitalul statutar și totalul datoriilor monetare determină, la finele fiecărui an, modul de repartizare a profitului disponibil pentru distribuire (art.19, art.20 alin.(5)) și necesarul de capital de vărsat din partea Guvernului Republicii Moldova.

Ce reprezintă profitul disponibil pentru distribuire?

Conform art. 20 alin. (2) din Legea nr. 548/1995, profitul disponibil pentru distribuire reprezintă rezultatul obținut de BNM pentru anul financiar, după defalcarea veniturilor nerealizate în conturi corespunzătoare de rezervă și acoperirea pierderilor nerealizate din aceste rezerve, constituind suma ce poate fi repartizată între bugetul de stat și capitalul statutar al BNM.

Acesta se determină în baza rezultatului contabil, prin excluderea veniturilor și cheltuielilor nerealizate rezultate din modificarea valorii activelor și datoriilor monetare în valută străină, precum și a metalelor prețioase, ca urmare a evoluției cursului de schimb și a prețurilor de piață. Aceste elemente sunt excluse pentru ca profitul distribuit la bugetul de stat să reprezinte doar câștiguri realizate efectiv și să nu fie influențat de fluctuațiile temporare ale cursurilor de schimb sau ale valorii de piață a activelor, care s-ar putea inversa ulterior.

Diferențele de curs realizate din tranzacțiile valutare sunt distribuibile și sunt incluse în profitul disponibil pentru distribuire.

Repartizarea profitului disponibil pentru distribuire (art.20 alin.(5)), la finele anului financiar, se efectuează în funcție de raportul capital statutar/total datorii monetare, după cum urmează[2]:

- sub 4% → 100% pentru majorarea capitalului statutar;
- între 4% și 10% → 50% pentru majorarea capitalului statutar, 50% transferat la bugetul de stat;
- peste 10% → 100% transferat la bugetul de stat.

---

1. În anul 2025, leul moldovenesc s-a depreciat cu aproximativ 2% față de euro, ajungând la 19,75 lei pentru un euro la 31 decembrie 2025, și s-a apreciat cu aproximativ 9% față de dolarul SUA, până la 16,7925 lei pentru un dolar.
Ca efect al evoluției cursului de schimb, activele în dolari SUA deținute de BNM au generat cheltuieli contabile nerealizate din diferențe de curs valutar de aproximativ 3,7 miliarde lei, în timp ce activele în euro au generat venituri contabile nerealizate din diferențe de curs valutar de aproximativ 0,8 miliarde lei. În total, în anul 2025 au fost înregistrate cheltuieli nerealizate din diferențe de curs valutar de aproximativ 2,9 miliarde lei.

2. La 31 decembrie 2025, capitalul statutar al BNM reprezenta 6,93% din totalul datoriilor monetare, adică din totalitatea obligațiilor Băncii Naționale înregistrate în bilanț, cu excepția disponibilităților Guvernului Republicii Moldova și a datoriilor față de Fondul Monetar Internațional. Potrivit Legii cu privire la BNM, atunci când capitalul se situează între 4% și 10%, profitul disponibil pentru distribuire se repartizează în proporții egale.
Astfel, în anul 2025, profitul disponibil pentru distribuire a fost repartizat în proporții egale: 50%, respectiv 910,41 milioane de lei, au fost alocate pentru majorarea capitalului statutar al BNM, iar 50%, respectiv 910,41 milioane de lei, au fost transferate la veniturile bugetului de stat.

Tags
despre rezultatul contabil al BNM [1]
despre calcularea profitului disponibil pentru distribuire [2]
despre surse de venit ale BNM [3]
despre surse de cheltuieli ale BNM [4]
despre veniturile nerealizate [5]
despre pierderi nerealizate [6]
despre capitalul statutar al BNM [7]
despre datoriile monetare ale BNM [8]
despre obligațiunile monetare [9]

Source URL:
https://bnm.md/en/node/70160

Related links:

[1] https://bnm.md/en/search?hashtags[0]=despre rezultatul contabil al BNM [2] https://bnm.md/en/search?hashtags[0]=despre calcularea profitului disponibil pentru distribuire [3] https://bnm.md/en/search?hashtags[0]=despre surse de venit ale BNM [4] https://bnm.md/en/search?hashtags[0]=despre surse de cheltuieli ale BNM [5] https://bnm.md/en/search?hashtags[0]=despre veniturile nerealizate [6] https://bnm.md/en/search?hashtags[0]=despre pierderi nerealizate [7] https://bnm.md/en/search?hashtags[0]=despre capitalul statutar al BNM [8] https://bnm.md/en/search?hashtags[0]=despre datoriile monetare ale BNM [9] https://bnm.md/en/search?hashtags[0]=despre obligațiunile monetare